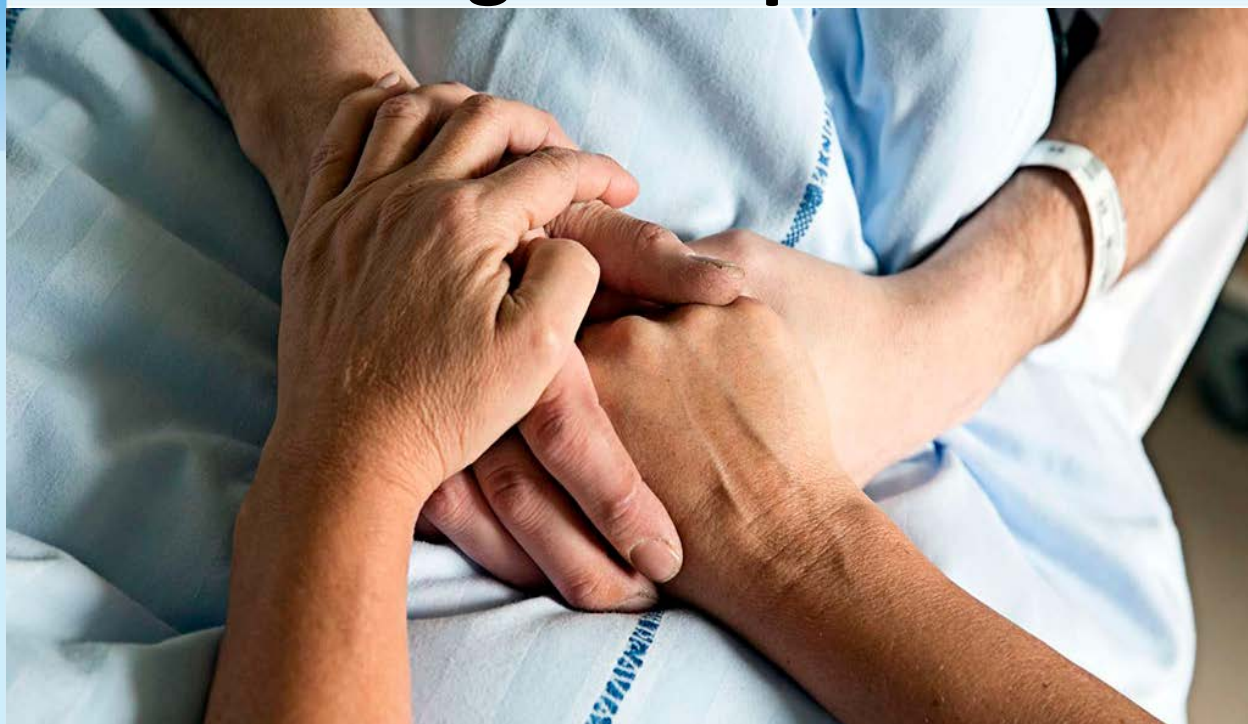

Kompetencemodel for social- og sundhedsassistenter

De ti nøglekompetencer

De ti nøglekompetencer for SOSU-assistenter er udarbejdet af

Annette Bergstrøm Vogter, social- og sundhedsassistent, Afdeling for Ældresygdomme

Hans Erik Steiner-Johnsen, klinisk sygeplejespecialist og klinisk underviser, Anæstesiologisk
Afdeling

Jimi Juncker, oversygeplejerske, Afdeling for Ældresygdomme

Julie Ibsen Magnussen, klinisk underviser, Ortopædkirurgisk Afdeling

Juddie Ørsted Jørgensen, klinisk underviser, Afdeling for Lunge-, Hormon- og Stofskiftesygdomme

Annette Dalsgaard, Udviklingskonsulent, HR, Arbejdsmiljø og Uddannelse (projektleder)

Kopiering og anvendelse af De ti nøglekompetencer er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Literacy kompetence, Evne til at forstå og anvende skriftlig information, IT og sprog

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Læser, skriver og forstår dansk basis fagsprog i tale og på skrift • Kan under vejledning fremsøge og anvende dokumenter fra VIP-portalen og øvrig relevant faglitteratur • Kan under vejledning orientere sig i basale funktioner i den elektroniske patientjournal • Er klar over hvor afsnittets teknologiske hjælpemidler og apparatur er placeret og deltager i anvendelsen af disse	• Læser, skriver og forstår dansk specialerettet fagsprog i tale og på skrift • Identificerer og anvender relevante dokumenter fra VIP-portalen samt relevant faglitteratur og øvrige hospitals- og afdelingsrettede materialer i konkrete patientforløb • Kan benytte de basale funktioner i den elektroniske patientjournal • Kan anvende afsnittets teknologiske hjælpemidler og apparatur	• Forstår, anvender og formidler relevant fagsprog i tale og på skrift • Identificerer og anvender relevante dokumenter fra VIP-portalen samt relevant faglitteratur og øvrige hospitals- og afdelingsrettede materialer i konkrete patientforløb • Anvender alle relevante funktioner i den elektroniske patientjournal • Kan anvende og argumenterer for valg af teknologiske hjælpemidler og apparatur i specifikke situationer	• Behersker og forklarer relevant fagsprog • Forholder sig til og diskuterer VIP-vejledninger, faglitteratur og øvrige hospitals- og afdelingsvendte materialer • Behersker alle relevante funktioner i den elektroniske patientjournal og argumenterer for anvendelse af afsnitsrettet dokumentation • Tager ansvar for anvendelse og videreformidling af afsnittets teknologiske hjælpemidler og apparatur	• Behersker og forklarer relevant fagsprog for egen og andre faggrupper • Reflekterer over og diskuterer VIP-vejledninger, faglitteratur og øvrige retningsgivende dokumenter • Behersker alle relevante funktioner i den elektroniske patientjournal og argumenterer for anvendelse af afsnitsrettet dokumentation • Tager medansvar for at arbejde med forbedringer af dokumentation i den elektroniske patientjournal samt udvikling af informationsmateriale m.v. • Mestrer alle relevante funktioner af afsnittets teknologiske hjælpemidler og apparatur og ser muligheder i funktionaliteten

Læringskompetence, Evne og vilje til at tilegne sig ny viden

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Viser forståelse for, at der er en sammenhæng mellem teori og praksis • Søger ved behov oplæring og vejledning • Er motiveret for at opsøge ny viden i relation til sygepleje ud fra patientens grundlæggende behov • Kan finde vejledninger og instrukser samt viser forståelse for anvendelsen i praksis	• Identificerer egne læringsbehov for faglig udvikling • Søger ved behov oplæring og vejledning • Holder sig orienteret omkring muligheder for læring i praksis • Er motiveret for refleksion i forhold til sygepleje og patientens specialespecifikke behov • Gør en aktiv indsats for at holde sig orienteret og opsøge ny viden i relation til sygepleje ud fra patientens grundlæggende behov	• Identificerer egne læringsbehov for faglig udvikling • Er bevidst om egen læringsstil • Forholder sig reflektivt til egen praksis og viden • Holder sig orienteret omkring muligheder for læring i praksis • Arbejder bevidst med at øge egne kvalifikationer og kompetencer • Forbinder teori med egen praksis	• Forholder sig reflektivt til egen praksis og viden • Tager ansvar for egne læringsbehov for faglig udvikling • Opsøger muligheder for læring i praksis og drager paralleller til teori • Arbejder målrettet og langsigtet med egne kvalifikationer og kompetencer	• Opsøger muligheder for læring i praksis • Drager paralleller til teori og gør nye områder af klinisk viden tilgængelig for udvikling og undersøgelse • Arbejder målrettet og langsigtet med egne kvalifikationer og kompetencer • Tager ansvar for at planlægge, gennemføre og evaluere egen læring • Udvider og forandrer egen praksis på baggrund af evidensbaseret viden og best practice

Selvledelseskompetence, Evne og vilje til via eget initiativ at beslutte og gennemføre opgaver i arbejdet i overensstemmelse med virksomhedens strategier

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Deltager i grundlæggende sygepleje med udgangspunkt i patienternes behov og ressourcer • Genkender sygeplejefaglige problemstillinger med afsæt i patientens behov • Er klar over afdelingens værdigrundlag	• Påtager sig selvstændigt at udføre grundlæggende sygepleje med udgangspunkt i patienternes behov og ressourcer • Identificerer behov for grundlæggende sygepleje til en mindre gruppe patienter • Fokuserer på den grundlæggende sygepleje som enkeltdele og har behov for vejledning til at koble til helheden i patientforløbet og til at kunne prioritere • Identificerer viden, gennem patienter og pårørende, til brug i sygeplejefaglig praksis • Følger afdelingens værdigrundlag ved at inddrage dette i daglig praksis	• Viser problemløsende indstilling til både grundlæggende og mere kompleks sygepleje og prioriterer med udgangspunkt i viden, erfaring og patienternes behov og ressourcer • Leder den grundlæggende sygepleje og deltager i sygeplejen til patienter i komplekse forløb • Inddrager og bruger målrettet ny viden i praksis • Forbinder viden fra patienter og pårørende til den sygeplejefaglig praksis • Reflekterer og tager ansvar for at træffe valg, der er forankrede i faglige og etiske begrundelser • Opsøger hospitalets overordnede strategier og inddrager dem i daglig praksis	• Tager ansvar og leder sygeplejen til patienter i alle typer forløb • Tager ansvar i ukendte og komplekse situationer • Inddrager og bruger ny viden i praksis, justeret i forhold til den konkrete situation • Analyserer og prioriterer viden fra patienter og pårørende samt integrerer dette i sygeplejefaglig praksis • Træffer intuitivt valg, der er forankrede i faglige og etiske begrundelser • Fungerer som sygeplejefaglig rollemodel ud fra afdelingens værdigrundlag og hospitalets overordnede strategier med henblik på at fremme og udvikle sygeplejen	• Er i stand til hurtigt og intuitivt at forudsige og omprioritere i ukendte og komplekse situationer • Tager overordnet lederskab i forhold til afsnittets samlede patientgruppe • Inddrager og bruger intuitivt ny viden i praksis • Vurderer og prioriterer viden fra patienter og pårørende samt integrerer dette i sygeplejefaglig praksis • Fungerer som sygeplejefaglig rollemodel ud fra afdelingens værdigrundlag og hospitalets overordnede strategier med henblik på at fremme og udvikle sygeplejen

Kreativ og innovativ kompetence, Evne til at gennemføre fornyelser samt støtte op om andres læreprocesser inden for sundhedsfaglig viden og praksis

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Viser forståelse for generelle kvalitetsforbedringer i forhold til patienters grundlæggende behov for sygepleje • Viser forståelse for nye procedurer, retningslinjer og arbejdsgange • Er bevidst om betydningen af et godt læringsmiljø	• Deltager i generelle kvalitetsforbedringer i forhold til patienters grundlæggende behov for sygepleje • Er indstillet på at følge nye procedurer, retningslinjer og arbejdsgange • Udviser opmærksomhed for- og deltager i elevers oplæringsforløb • Deltager aktivt i udvikling af et godt læringsmiljø	• Viser engagement i forhold til udvikling af kvaliteten i den grundlæggende sygepleje og dokumentation • Følger og afprøver nye procedurer, retningslinjer og arbejdsgange • Tager initiativ til at afdække afgrænsede kvalitetsproblemer og kommer med forslag til forbedringer • Viser engagement, deltager i og gennemfører oplæring og evaluering af elever i samarbejde med kollegaer • Medvirker til kollegaers læring i relation til grundlæggende sygepleje • Tager medansvar for at sikre et godt læringsmiljø	• Tager medansvar for at gennemføre udvikling af kvaliteten af den grundlæggende sygepleje og dokumentation • Anvender og udfører nye procedurer samt argumenterer for ændringer i arbejdsgange ud fra evidens • Tager medansvar for at gennemføre og evaluere elevers oplæringsforløb • Vurderer kollegaers behov for læring og kompetenceudvikling • Tager medansvar for at udvikle og sikre et godt læringsmiljø • Afklarar udviklingsområder og medvirker til planlægning af sygeplejefaglige forbedrings- og udviklingsprojekter	• Tager medansvar for at gennemføre udvikling af kvaliteten af den grundlæggende sygepleje og dokumentation • Vurderer og forbedrer procedurer og arbejdsgange ud fra evidensbaseret praksis • Iværksætter, gennemfører, evaluerer og justerer elevers oplæringsforløb • Vurderer kollegaers behov for læring og kompetenceudvikling • Tager medansvar for kollegaers kompetenceudvikling i praksis • Tager medansvar for at udvikle og sikre et godt læringsmiljø • Vurderer udviklingsområder i klinisk praksis og realiserer kvalitetsforbedringer • Tager initiativ til planlægning af et mindre sygeplejefagligt udviklings- og forbedringsprojekt i samarbejde med andre

Sociale kompetencer, Evne til at skabe konstruktive relationer til andre*, udvise forståelse for andres følelser og udtrykke egne

**Patienter, pårørende, kollegaer, uddannelsessøgende og andre samarbejdspartnere*

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Er bevidst om egne værdier, holdninger og relationers betydning for et professionelt samarbejde • Viser forståelse for at arbejde ud fra en fælles forpligtigelse og ansvarsfølelse samt opretholdelse af en god lærings- og samarbejdskultur • Lytter opmærksomt og udviser forståelse for andres værdier og holdninger	• Arbejder ud fra en fælles forpligtigelse og ansvarsfølelse • Er optaget af at skabe konstruktive relationer i forhold til opretholdelse af en professionel lærings- og samarbejdskultur i afsnittet • Medvirker til at fastholde og udvikle et professionelt samarbejde i afsnittet med forståelse for andres værdier og holdninger • Er opmærksom på at kommunikere konfliktnedtrappende og indgår konstruktivt i problem- og konfliktløsning	• Tager initiativ til at fremme en respektfuld, nysgerrig og professionel samarbejdskultur • Reflekterer over sammenhængen mellem egen adfærd og andres reaktioner herpå med fokus på et professionelt samarbejde • Reflekterer over og handler på andres reaktioner på egen kommunikation og handlinger • Udviser en problem-løsende tilgang i kommunikationen ved konflikter • Deltager med respekt for andre i løsning af konflikter og anvender viden og erfaring om konfliktløsning	• Tager ansvar for at fremme og fastholde en respektfuld, nysgerrig og velfungerende samarbejdskultur gennem udvikling af professionelle relationer • Reflekterer over og handler på sammenhængen mellem egen adfærd og andres reaktioner herpå med fokus på et professionelt samarbejde • Har en motiverende tilgang og evne til at opnå følgeskab gennem gode og professionelle relationer til andre • Udviser en problem-løsende tilgang i kommunikationen ved konflikter • Anvender intuitivt viden og erfaring om konfliktløsning til at håndtere og afværge konflikter	• Vurderer og tager ansvar for at forandre en uhensigtsmæssig samarbejdskultur • Tager ansvar for at videreudvikle et godt relationelt arbejdsmiljø • Reflekterer, vurderer og handler ift. egen og andres reaktioner på adfærd • Vurderer kritisk andres reaktioner på egen kommunikation og handling samt tilpasser sin adfærd hertil • Har en motiverende tilgang og evne til at opnå følgeskab gennem gode og professionelle relationer til andre • Kombinerer viden og erfaring om konfliktløsning til at håndtere og afværge konflikter

Kommunikations kompetence, Evne til at skabe kommunikativ kontakt, forståelse og effekt hos modtageren*

**Fx patient og pårørende, uddannelsessøgende, monofaglige-, tværprofessionelle- og tværsektorielle samarbejdspartnere*

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Kommunikerer både mundtligt og skriftligt i et klart og forståeligt sprog i forhold til patientens grundlæggende behov • Indgår i en anerkendende dialog med patienter, pårørende og samarbejdspartnere • Er opmærksom på egen professionelle fremtoning og nonverbale kommunikation • Er anerkendende i sin verbale og nonverbale kommunikation med andre	• Kommunikerer både mundtligt og skriftligt i et klart og forståeligt sprog i forhold til patientens grundlæggende behov med inddragelse af den specialerettede viden • Kan anvende fagsprog • Indgår i en anerkendende dialog med patienter, pårørende og samarbejdspartnere • Er opmærksom på egen professionelle fremtoning og nonverbale kommunikation og kan tilpasse den til situationen	• Vælger en professionel kommunikation som er målrettet, engageret og hensigtsmæssig ift. patienter, pårørende og samarbejdspartnere • Reflekterer over egne og andres holdninger og inddrager det konstruktivt i kommunikationen af hensyn til arbejdsmiljø og kvalitet i sygeplejen	• Tilpasser intuitivt kommunikationen i forhold til modtager og kontekst • Tager ansvar for at give og modtage konstruktiv og anerkendende feedback, som fremmer kvaliteten af sygeplejen og arbejdsmiljøet • Forklarer og begrunder nye tiltag ud fra erfarings- udviklings- og evidensbaseret viden	• Tilpasser og strukturer kommunikationen i forhold til modtager og kontekst • Tager ansvar for at give og modtage konstruktiv og anerkendende feedback, som fremmer kvaliteten af sygeplejen og arbejdsmiljøet • Integrerer teoretisk og erfaringsbaseret viden om kommunikation i sygeplejen • Forklarer og begrunder nye tiltag ud fra erfarings- udviklings- og evidensbaseret viden

Interkulturel kompetence, Evne til at forstå kulturel kompleksitet og indgå i en fordomsfri professionel relation med andre kulturer*

*Fx socialt, etnisk, religiøst, seksuelt, politisk og økonomisk samt i forhold til kønsidentitetsopfattelse

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Udviser en grundlæggende forståelse for kulturelle forholds betydning for menneskers oplevelse og reaktioner • Er bevidst om at indgå i en faglig og ikke-diskriminerende relation med alle kulturer • Udviser en professionel tilgang til forskellige kulturer i klinisk praksis	• Udviser en grundlæggende forståelse for kulturelle forholds betydning for menneskers oplevelse og reaktioner • Engagerer sig i en faglig og ikke-diskriminerende relation med alle kulturer • Er optaget af at udvikle sin viden om andre kulturer i et sygdoms- og sundhedsperspektiv • Udviser en professionel tilgang til forskellige kulturer i klinisk praksis	• Udviser en dybere forståelse for kulturelle forholds betydning for menneskers oplevelse og reaktioner • Er optaget af at udvikle sin viden om andre kulturer i et sygdoms- og sundhedsperspektiv • Integrerer aktivt viden om kulturelle nuancer og kompleksitet i sygeplejen • Udviser en professionel tilgang til forskellige kulturer i klinisk praksis	• Anvender en nuanceret forståelse for kulturelle forholds betydning for menneskers oplevelse og reaktioner • Tager medansvar for at udbrede viden om andre kulturer i et sygdoms- og sundhedsperspektiv • Integrerer aktivt viden om kulturelle nuancer og kompleksitet i sygeplejen • Tager medansvar for at der opretholdes en professionel tilgang til forskellige kulturer i klinisk praksis	• Anvender en nuanceret forståelse for kulturelle forholds betydning for menneskers oplevelse og reaktioner • Tager ansvar for at udbrede viden om andre kulturer i et sygdoms- og sundhedsperspektiv • Integrerer intuitivt viden om kulturel kompleksitet i sygeplejen • Tager ansvar for at der opretholdes en professionel tilgang til forskellige kulturer i klinisk praksis

Demokratisk kompetence, Forståelse for demokratiske processer samt evne og vilje til at øve indflydelse på beslutninger i de sammenhænge, den enkelte indgår i

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Viser forståelse for beslutningsprocesser på afsnitsniveau • Er klar over beslutningsprocesser på afdelings- og organisationsniveau	• Viser interesse for de demokratiske beslutningsprocesser på afdelings- og organisationsniveau • Udviser opbakning til demokratiske processer og beslutninger	• Engagerer sig i de demokratiske beslutningsprocesser og eventuelle beslutningsfora samt argumenterer for egen holdning • Udviser problem-løsende adfærd i de demokratiske beslutningsprocesser	• Tager medansvar for at beslutninger træffes på demokratisk vis • Søger indflydelse på demokratiske beslutningsprocesser og udviser problem-løsende adfærd • Tager medansvar ved implementering i forhold til afsnitsvendte og udvalgte organisatoriske beslutningsprocesser	• Tager ansvar for at beslutninger træffes på demokratisk vis • Påvirker de demokratiske beslutningsprocesser og udviser problem-løsende adfærd • Tager medansvar ved implementering i forhold til afsnitsvendte og udvalgte organisatoriske beslutningsprocesser

Sundhedskompetence, Evne til at skabe, bevare eller forbedre en sund helbredstilstand*

**Hos patient og/eller pårørende. Herunder vejledning og inddragelse af patienter, tværfagligt, tværgående og tværsektorielt*

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Deltager, i samarbejde med kollegaer og med inddragelse af patienter og pårørende, i sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende, rehabiliterende samt lindrende pleje til patienter med grundlæggende behov • Er bevidst om vigtigheden af tværgående og tværsektorielt samarbejde ved overgange i patientforløb	• Identificerer og udvælger, i samarbejde med kollegaer og med inddragelse af patienter og pårørende, sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende, rehabiliterende samt lindrende pleje til patienter med grundlæggende og komplekse behov • Identificerer behov for og deltager i tværgående og tværsektorielt samarbejde ved overgange i patientforløbet	• Identificerer og prioriterer, i samarbejde med kollegaer og med inddragelse af patienter og pårørende, sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende, rehabiliterende samt lindrende pleje til patienter med grundlæggende og komplekse behov • Tager initiativ til tværgående og tværsektorielt samarbejde ved overgange i patientforløbet	• Reflekterer, argumenterer og tager ansvar for omprioriteringer, i samarbejde med kollegaer og med inddragelse af patienter og pårørende, i forhold til sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende, rehabiliterende samt lindrende pleje til patienter med grundlæggende og komplekse behov • Kan diskutere og argumentere for alternativer til planlagte sygeplejehandlinger ud fra en helhedsforståelse af situationen • Tager ansvar for tværgående og tværsektorielt samarbejde ved overgange i patientforløbet	• Kan intuitivt udføre og præcist omprioritere i forhold til sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende, rehabiliterende samt lindrende pleje til patienter med grundlæggende og komplekse behov • Kan analysere, diskutere og argumentere for alternativer til planlagte sygeplejehandlinger • Vurderer kritisk tværgående og tværsektorielt samarbejde ved overgange i patientforløbet

Miljøkompetence, evne til gennem indsigt og motivation at bidrage til miljøløsninger*

**Grønne løsninger, reduktion af overforbrug, energibesparende tiltag, genanvendelse, affaldssortering, engangsudstyr o.l.*

Begynder	Avanceret begynder	Kompetent	Kyndig	Ekspert
• Er bekendt med hospitalets strategi inden for miljø- og bæredygtighed • Viser forståelse for hvordan der kan bidrages til miljøløsninger inden for afgrænsede områder af patientplejen • Deltager i afdelingens miljøtiltag	• Viser opmærksomhed overfor hospitalets strategi inden for miljø- og bæredygtighed • Følger afdelingens miljøtiltag • Identificerer miljø-mæssige udfordringer i afdelingen • Viser interesse for hvordan der kan bidrages til miljøløsninger inden for afgrænsede områder af patientplejen	• Følger hospitalets strategi inden for miljø- og bæredygtighed • Udviser engagement i forhold til afdelingens miljøtiltag • Identificerer og deltager i udvikling af miljøløsninger	• Argumenterer og tager medansvar for udvikling af miljøløsninger • Tager medansvar for og kommer med anbefalinger til hvordan miljøtiltag kan anvendes og forbedres i praksis	• Tager ansvar for hvordan miljøløsninger kan anvendes i praksis samt agerer som tovholder på implementering heraf • Vurderer effekt af implementerede miljøtiltag